Erlang Wprowadzenie do języka

Część 2

Programowanie w języku Erlang

Plan

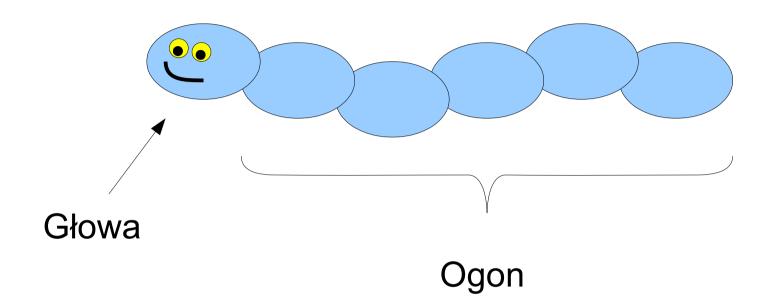
- List Comprehensions
- Funkcje wyższego rzędu
- Rekordy
- Słowniki, mapy
- Obsługa błędów
- Interfejsy innych technologii
- Testowanie

List Comprehensions

Listy – przypomnienie

Matematyczne definiowanie zbiorów

- Zbiór takich elementów x,
- Które pochodzą ze zbioru X,
- Spełniają warunek c1,
- Spełniają też warunek c2,

• ...

```
{x ∈ X, x < 7, x >2}
ArrayList x = new ArrayList ();
for ( item in X )
   if (c1((item) && c2(item))
      x.add(item);
```

List Comprehensions

- Konstrukcja językowa pozwalająca na definiowanie list
 - Także na wygodne przekształcenie każdego elementu listy
- [Wyrażenie | Kwalifikator1, Kwalifikator2,]
- Kwalifikator to generator wartości lub filtr wartości (predykat)
- Wynikiem jest lista zawierająca wszystkie wygenerowane elementy, które przeszły wszystkie testy filtrów

```
> [X*2 || X <- [1,2,4]].
> [X || X <- [1,2,a,3,4,b,5,6], is_integer(X), X > 3].
```

List Comprehensions - przykłady


```
> [is integer(X) || X<-[1,2,3,a,b]].
[true, true, true, false, false]
> [X \mid X < -[1,2,3,a,b], is integer(X)].
[1, 2, 3]
> [\{X,X*X\} \mid | X <- lists:seq(1,7)].
[\{1,1\}, \{2,4\}, \{3,9\}, \{4,16\}, \{5,25\}, \{6,36\}, \{7,49\}]
> [X \mid X < - lists:seq($a, $z)].
"abcdefghijklmnopgrstuvwxyz"
> [X \mid | X < - lists:seq(1,100), X rem 9 == 0].
[9, 18, 27, 36, 45, 54, 63, 72, 81, 90, 99]
> [\{X,Y\} \mid | X \leftarrow [1,2,3], Y \leftarrow [5,10]].
[\{1,5\},\{1,10\},\{2,5\},\{2,10\},\{3,5\},\{3,10\}]
```


Funkcje wyższego rzędu

Wszystko jest funkcją!

- W rachunku Lambda...
 - Funkcje
 - Liczby
 - Warunki
 - Krotki
 - ...
- Więc każda funkcja powinna być traktowana jako obiekt pierwszoklasowy

Funkcje wyższego rzędu

Funkcje wyższego rzędu:

- Przyjmują inne funkcje jako argumenty
- Zwracają funkcje

$$f(y, g(x)) = h(x, y)$$

Funkcja jako wartość zmiennej

Funkcję można przypisać do zmiennej

```
> Len = fun erlang:length/1.
#Fun<erlang.length.1>
> Len("Ala ma kota").
11
```

Funkcje anonimowe

Funkcje bez nazwy

Funkcje anonimowe rekurencyjne

Fun factorial/1

```
> Fafik = fun (0) \rightarrow 1; (X) \rightarrow X * ?(X-1) end.
```

```
> Fafik = fun F(0) -> 1;
 F(X) -> X * F(X-1)
end.
```

Domknięcia

- Funkcje są tworzone w kontekście
- Są przechowywane jako domknięcia
- Mają dostęp do zmiennych kontekstu

```
> Key = "radiculus".
"radiculus"

> GetKey = fun (Get) -> Get ++ Key end.
#Fun<erl_eval.6.80484245>

> GetKey("The key is: ").
"The key is: radiculus"
```

Map

Podstawowa operacje z wykorzystaniem funów:
 Wykonanie funkcji dla każdego elementu listy

```
Dup = fun (X) \rightarrow X*2 end.
#Fun<erl eval.6.80484245>
> lists:map(Dup, [1,2,3,4]).
[2,4,6,8]
> lists:map(Dup, "Ala ma kota").
[130,216,194,64,218,194,64,214,222,232,194]
> [Dup(X) | | X < -[1,2,3,4]].
```

Filter

Wybranie elementów listy spełniających zadany warunek

```
> IsGood = fun (good) -> true; ( ) -> false end.
#Fun<erl eval.6.80484245>
> lists:filter(IsGood, [good, bad, better, good]).
[good,good]
> GT = fun({X,Y})when X>Y -> true; ( ) -> false end.
> ListOfPairs = [{X,Y}|| X<-[1,2,3,4], Y<-[1,2,3,4]].
[\{1,1\}, \{1,2\}, \{1,3\}, \{1,4\}, \{2,1\}, \{2,2\} \mid ... \}
> lists:filter(GT, ListOfPairs).
[\{2,1\},\{3,1\},\{3,2\},\{4,1\},\{4,2\},\{4,3\}]
> [X \mid X \leftarrow ListOfPairs, GT(X)].
[\{2,1\},\{3,1\},\{3,2\},\{4,1\},\{4,2\},\{4,3\}]
```

Fold

- Redukowanie listy do jednej wartości
- Dostarczona funkcja jest wołana dla każdego elementu
 - Ma do dyspozycji akumulator
 - Zwraca nowy akumulator

```
> Sum = fun (X, Y) -> X + Y end.
#Fun<erl_eval.12.80484245>
> lists:foldl(Sum, 0, [3,-4,-7,12,0,3,-5]).
2
```

Fold - przykład


```
> Div = fun (X, Y) -> X / Y end.
#Fun<erl_eval.12.90072148>

> lists:foldl(Div, 1, [2, 4]).
2.0
> lists:foldr(Div, 1, [2, 4]).
0.5
```

Fold - przykład


```
> MinMax = fun
  (X, {Min, Max}) when X < Min -> {X, Max};
  (X, {Min, Max}) when X > Max -> {Min, X};
  (_, V) -> V end.
#Fun<erl_eval.12.80484245>
> lists:foldl(MinMax, {0,0}, [2,-4,-7,12,0,3,-5]).
{-7,12}
```

Więcej...

- any/2 sprawdzenie czy którykolwiek element spełnia warunek dostarczony jako funkcja
- all/2 sprawdzenie czy wszystkie elementy spełniają warunek dostarczony jako funkcja
- takewile/2 zwraca listę z początkowymi elementami spełniającymi warunek

```
> lists:any(fun(X) -> X > 7 end, [4,5,6,7,8]).
true
> lists:all(fun(X) -> X > 7 end, [4,5,6,7,8]).
false
> lists:takewhile(fun(X) -> X < 7 end, [4,5,6,7,8]).
[4,5,6]</pre>
```


Rekordy

Rekord

- Struktura danych przechowująca stałą liczbę elementów
- Dostęp do elementów za pomocą nazw
- To jedynie ułatwienie dla programistów rekord to krotka
- Nie działają w shellu (choć można użyć BIFów rd, rr, ...)

```
-module(demo_01_record).
-export([testRecord/0]).

-record(grupa, {nazwa, licznosc, stan=aktywna}).

testRecord() ->
    Grupa1 = #grupa{nazwa="Gruppa 1", licznosc=12},
    Grupa2 = #grupa{nazwa="Gruppa 2", licznosc=7, stan=0},
    io:format(Grupa1#grupa.nazwa).
```

Modyfikowanie rekordów

- Czyli tworzenie nowego rekordy z istniejącego
- Ze zmienionymi wartościami części atrybutów
- W praktyce bardzo wygodna możliwość

```
-record(grupa, {nazwa, licznosc, stan=aktywna}).

G1 = #grupa{nazwa="Gruppa 1", licznosc=7, stan=0},
G2 = G1#grupa{nazwa="Gruppa 2"}.
```

Zagnieżdżanie rekordów

- Rekordy można zagnieżdżać dowolnie to zwykłe krotki
- Składnia niezbyt przejrzysta...

```
-record(grupa, {nazwa, licznosc, stan=aktywna}).
-record(nadgrupa, {nadnazwa, grp}).

testNestedRecord() ->
Nad = #nadgrupa{
          nadnazwa = "Nad 3",
          grp = #grupa{nazwa="Gruppa 3", licznosc=7}},
          (Nad#nadgrupa.grp)#grupa.nazwa,
          Nad#nadgrupa.grp#grupa.nazwa.
```

Rekordy – dopasowywanie do wzorców

Również dla wzorców zagnieżdżonych

```
-record(grupa, {nazwa, licznosc, stan=aktywna}).
-record(nadgrupa, {nadnazwa, grupa}).
testPatterns(#grupa{nazwa = Nazwa, licznosc = 7}) ->
  Nazwa;
testPatterns(#grupa{licznosc = Licznosc})
                    when Licznosc > 1 ->
   Licznosc;
testPatterns(#nadgrupa{nadnazwa = NadNazwa,
                    grp = #grupa{nazwa = Nazwa}}) ->
  NadNazwa ++ Nazwa.
```

Rekordy – cukier syntaktyczny

- Rekord to zwykła krotka
- Pomaga w przypadku edycji zawartości krotki
- Bardzo ułatwia rozbudowę programu
- Erlang Programming Rules and Conventions:

Use records as the principle data structure!

The record features of Erlang can be used to ensure cross module consistency of data structures and should therefore be used by interface functions when passing data structures between modules.

Słowniki

Słownik key-value

- Moduł dict
- Podstawowe tryby przechowywania:
 - append(Key, Value, Dict1) lista wartości pod kluczem
 - store(Key, Value, Dict1) tylko jedna wartość pod kluczem

```
D = dict:new().
D1 = dict:append(key1, val1, D).
D2 = dict:append(key2, val2, D1).
D4 = dict:append(key1, val3, D2).
dict:fetch(key1, D4).

→ [val1,val3]
D5 = dict:store(key1, val4, D4).
dict:fetch(key1, D5).

→ val4
```

Słownik key-value – przetwarzanie

- filter(Pred, Dict1) -> Dict2
- map(Fun, Dict1) -> Dict2
- fold(Fun, Acc0, Dict) -> Acc1
- merge(Fun, Dict1, Dict2) -> Dict3
- to_list(Dict) -> List
- from_list(List) -> Dict

Mapy

- Nowy typ danych wprowadzony w Erlangu 17, działa od 18
- Ma zastąpić rekordy i słowiki dict
- Bardziej wydajny

```
M1 = #{}.

M2 = #{key => "Val", "Ala" => "Makot", {a,b}=>[c,"D"]}.

M3 = M2#{key => "New Value", z=>z}.

M4 = M3#{key := "Even newer value"}.

M5 = M4#{key2 := "Newerer value"}.

** exception error: {badkey,key2}
```

Mapy

Nie wszystko działa...

```
Value = M4#\{key\}.
* 1: syntax error before: '}'
Value = maps:get(key, M4).
```

Mapy – przetwarzanie


```
M4.
#{key => "Even newer value",
   z => z
   \{a,b\} => [c,"D"],
   "Ala" => "Makot"}
Fu = fun(K, V) \rightarrow is atom(V) end.
maps:map(Fu, M4).
\#\{\text{key} => \text{false, z} => \text{true, } \{a,b\} => \text{false, "Ala"} => \text{false}\}
maps:filter(Fu, M4).
\#\{z => z\}
```

Mapy – pattern matching


```
M4.
#{key => "Even newer value",
   z => z
   \{a,b\} => [c,"D"],
   "Ala" => "Makot"}
\#\{\text{key} := \text{Value}\} = M4.
Value.
"Even newer value"
\#\{\{a,b\} := [c, String]\} = M4.
String.
"D"
\#\{\{a,b\} := [c, String], key := Value\} = M4.
```

Mapy – pattern matching


```
MX = #{a=>b,#{c=>d}=>e,f=>#{g=>h}}.
#{f:=A} = MX.
#{f:=#{g:=B}} = MX.
#{A:=b} = MX.
* 1: variable 'A' is unbound
```


Obsługa błędów

Błędy wykonania programu

- Kilka sytuacji, które interpreter musi obsłużyć
- Pojawienie się błędu wykonania kończy proces w sposób nadzwyczajny

Błąd dopasowania argumentów funkcji

- function_clause
- Wystąpi, jeśli nie zostanie odnaleziona klauzula funkcji którą da się dopasować do podanych danych
- Przyczyny:
 - Wywołanie funkcji z błędnymi parametrami
 - Brak rozpatrzenia jakiegoś przypadku

```
1> lists:seq(1,abc).
    ** exception error: no function clause
        matching lists:seq(1,abc)
```

Błąd dopasowania instrukcji case

- case_clause
- Wystąpi, jeśli nie zostanie odnaleziony wzorzec w instrukcji *case* który da się dopasować do podanych danych
- Przyczyna: brak rozpatrzenia jakiegoś przypadku

```
caseErr(N) ->
  case N of
   1 -> 1;
   2 -> 2
  end.

6> err:caseErr(3).
** exception error: no case clause matching 3
  in function err:caseErr/1
```

Błąd dopasowania instrukcji if

- if_clause
- Wystąpi, jeśli nie zostanie odnaleziony wzorzec w instrukcji if który da się dopasować do podanych danych
- Przyczyna: brak rozpatrzenia jakiegoś przypadku

```
ifErr(N) ->
  if
    N > 0 -> 1;
    N < 0 -> -1
  end.

n9> err:ifErr(0).

** exception error: no true branch found
  when evaluating an if expression
  in function err:ifErr/1
```

Błąd dopasowania

- badmatch
- Wystąpi, jeśli dopasowanie do wzorca zawiedzie
- Przyczyny:
 - Próba związania związanej zmiennej
 - Błędny format danych zwracanych przez funkcję

```
10> N = 1.
1
11> N = 2.
** exception error: no match of right hand side value 2
12> {N, M} = {3, 1}.
** exception error: no match of right hand side value {3,1}
```

Błąd argumentu

- badarg
- Wystąpi, jeśli BIF zostanie wywołany z błędnymi argumentami

```
13> tuple_to_list(alaMaKota).
** exception error: bad argument
  in function tuple_to_list/1
     called as tuple_to_list(alaMaKota)

14> spawn(lists, seq, 123).
** exception error: bad argument
  in function spawn/3
     called as spawn(lists, seq, 123)
```

Niezdefiniowana funkcja

- undef
- Wystąpi, jeśli wywołana zostanie funkcja, której interpreter nie rozpozna
- Przyczyny:
 - Brak deklaracji -export
 - Brak nazwy modułu w wywołaniu
 - Literówka w nazwie

```
21> abc:def(ghi).
   ** exception error: undefined function abc:def/1
22> lists:last([1,2,3,4]).
   4
23> lists:last([1,2,3,4],3).
   ** exception error: undefined function lists:last/2
```

Błąd arytmetyczny

- badarith
- Wystąpi, jeśli wyrażenie arytmetyczne zostało wywołane dla niepoprawnych argumentów
- Przyczyny:
 - Błędny typ argumentu
 - Dzielenie przez zero

```
27> 2 / 0.
** exception error: bad argument in an arithmetic expression
    in operator '/'/2
        called as 2 / 0
28> 1 + a.
** exception error: bad argument in an arithmetic expression
    in operator +/2
        called as 1 + a
29> 1 rem 3.0.
** exception error: bad argument in an arithmetic expression
    in operator rem/2
        called as 1 rem 3.0
```

Wszystkie błędy

badarg	Bad argument. The argument is of wrong data type, or is otherwise badly formed.
badarith	Bad argument in an arithmetic expression.
{badmatch,V}	Evaluation of a match expression failed. The value V did not match.
function_clause	No matching function clause is found when evaluating a function call.
{case_clause,V}	No matching branch is found when evaluating a case expression. The value V did not match.
if_clause	No true branch is found when evaluating an if expression.
{try_clause,V}	No matching branch is found when evaluating the of-section of a try expression. The value V did not match.
undef	The function cannot be found when evaluating a function call.
{badfun,F}	There is something wrong with a fun F.
{badarity,F}	A fun is applied to the wrong number of arguments. F describes the fun and the arguments.
timeout_value	The timeout value in a receiveafter expression is evaluated to something else than an integer or infinity.
noproc	Trying to link to a non-existing process.
{nocatch,V}	Trying to evaluate a throw outside a catch. V is the thrown term.
system_limit	A system limit has been reached. See Efficiency Guide for information about system limits.

Przechwytywanie błędów

- Value = catch Expression
- Jeśli Expression wykona się poprawnie, Value zostanie związaną z wartością Expression
- Jeśli zakończy się błędem...

Wyjątki

- Klasy wyjątków:
 - error Run-time error lub jawne wywołanie erlang:error/1,2
 - exit Proces wywołał exit/1 służy do sygnalizowania błędów pomiędzy procesami
 - throw Proces wywołał throw/1 służy do generowania błędów wewnątrz programu

Przechwytywanie wyjątków

try ... catch ... end

```
catchme(N) ->
   try generate exception(N) of
      Val -> {N, normal, Val}
   catch
      throw:X \rightarrow \{N, thw, X\};
      exit:X \rightarrow \{N, ext, X\};
      error:X \rightarrow \{N, err, X\}
   end.
generate exception(1) -> a;
generate exception(2) -> throw(a);
generate exception(3) -> exit(a);
generate exception(4) -> erlang:error(a);
generate exception(5) -> {'EXIT', a};
generate exception(6) -> 1/0;
generate exception(7) -> list:seq(1,asd).
```


Interfejsy do innych technologii

Możliwości

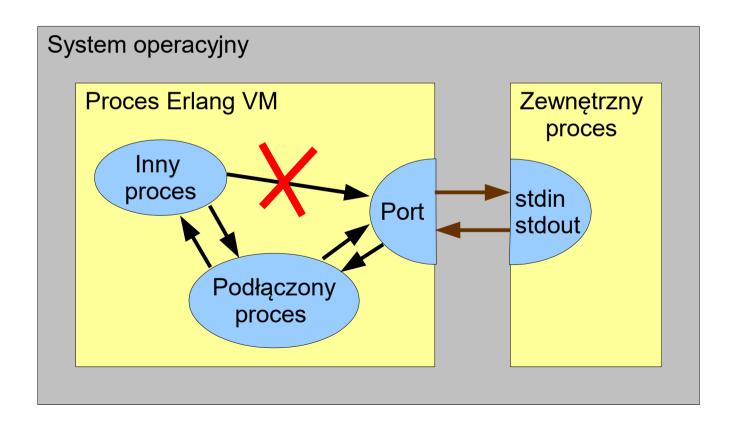

- Porty
- Linked-in Drivers
- Interfejsy w języku C
- Węzły innych technologii
- Standardowe protokoły sieciowe

Porty

- Proces Erlanga uruchamia inny proces systemowy
- Komunikacja za pomocą std in/out
- Protokół realizuje programista

Linked-in drivers

- Metoda łączenia programu napisanego w C z Erlangiem
- Program w C jest uruchamiany w kontekście maszyny wirtualnej Erlanga
- Program w C musi implementować określone funkcje
- UWAGA: błąd programu w C → zatrzymanie całej maszyny Erlanga
- Mogą działać asynchronicznie względem procesów Erlanga
- erl_driver, erl_ddll

```
erl ddll:load driver(Path, ProgramName)
```

NIF

- Natively Implemented Functions
- Program w C jest uruchamiany w kontekście maszyny wirtualnej Erlanga
- Program w C zastępuje określone funkcje modułu
- UWAGA: błąd programu w C → zatrzymanie całej maszyny Erlanga
- Działają synchronicznie, blokują scheduler Erlanga

```
-on_load(init/0).
init() ->
   ok = erlang:load_nif("./complex6_nif", 0).
```

Erl_Interface

- Biblioteka funkcji i struktur pozwalająca na:
 - łatwiejsze integrowanie programów w C dzięki funkcjom do serializacji i deserializacji danych z portów
 - uruchamianie własnych węzłów Erlang VM, napisanych w języku C

```
erl_connect_init(1, "secretcookie", 0);

status = erl_receive_msg(fd, buf, BUFSIZE, &emsg);
fromp = erl_element(2, emsg.msg);
tuplep = erl_element(3, emsg.msg);

resp = erl_format("{cnode, ~i}", res);
erl_send(fd, fromp, resp);
```

jinterface

 Biblioteka klas, która pozwala na uruchamianie własnych węzłów Erlang VM, napisanych w języku Java

```
private void init() throws IOException {
   OtpNode self = new OtpNode(getNodeName());
   mbox = self.createMbox(getMboxName());
private void reveiveAndSend() {
  OtpErlangObject o = mbox.receive();
  OtpErlangTuple msg = (OtpErlangTuple) o;
  OtpErlangPid from = (OtpErlangPid) msg.elementAt(0);
  OtpErlangTuple tuple = new OtpErlangTuple(eoa);
 mbox.send(from, tuple);
```

TCP

- gen_tcp
 - connect(Address, Port, Options)
 - listen(Port, Options)
 - accept(ListenSocket)
 - send(Socket, Packet)
 - recv(Socket, Length)
 - close(Socket)
 - controlling_process(Socket, Pid)

TCP - serwer


```
server() ->
    {ok, LSock} = gen tcp:listen(5678, [binary, {packet, 0},
                                          {active, false}]),
    {ok, Sock} = gen tcp:accept(LSock),
    \{ok, Bin\} = do recv(Sock, []),
    ok = gen tcp:close(Sock),
    Bin.
do recv(Sock, Bs) ->
    case gen tcp:recv(Sock, 0) of
        \{ok, B\} ->
            do recv(Sock, [Bs, B]);
        {error, closed} ->
            {ok, list to binary(Bs)}
    end.
```

TCP - klient

UDP

- gen_udp
 - open(Port, Opts)
 - send(Socket, Packet)
 - recv(Socket, Length)
 - close(Socket)
 - controlling_process(Socket, Pid)

Preprocesor

Preprocesor


```
-module(increaser).
-export([increase/1]).
```

Włączanie pliku do źródła innego pliku:

```
-include(File).
```

 Wykorzystywane najczęściej do włączania plików z definicjami rekordów i makr (pliki .hrl)

Makra

Dyrektywa preprocesora pozwala definiować makra:

```
-define (MaxCount, 100).
-define (Tuple3 (A), {A,A*2,A*3}).
```

Które możemy użyć w źródle:

```
lessThenMax(X) when X < ?MaxCount ->
   ?Tuple3(X).
```

Predefiniowane Makra

?MODULE

?FILE

?LINE

?FUNCTION_NAME

. . .

Testowanie

Testy jednostkowe

- Testowanie po co?
- TDD
- EUnit biblioteka do tworzenia i uruchamiania testów jednostkowych
- Jednostka funkcja, moduł, cała aplikacja
- Inspirowany przez JUnit 3
- W założeniu nie wymaga ingerencji w testowany kod

EUnit – przykład


```
-module(increaser).
-export([increase/1]).

increase(X) when is_integer(X) or is_float(X) -> X + 1;
increase([H|T]) when is_integer(H) or is_float(H) -> [H+1 | increase(T)];
increase([H|T]) when is_list(H) -> [increase(H) | increase(T)];
increase([H|T]) -> [H | increase(T)];
increase(X) -> X.
```

EUnit – przykład


```
> l(increaser).
   {module,increaser}
> increaser:increase([1,2,3,[4,5]]).
   [2,3,4,[5,6]]
> l(increaser test).
   {module,increaser test}
> increaser test:test().
   All 4 tests passed.
   ok
```

EUnit – przykład


```
increase_float_test() -> 4.04 = increaser:increase(3.03).
increase_sublist_test() ->
    [[[[[1]]]]] = increaser:increase([[[[[[0]]]]]]).
```

Makra testów

- Więcej informacji o błędach
- ?assert(X), ?assertNot(X)
- ?assertEqual, ?assertMatch, ?assertException, ...

```
increase_boolean_test() ->
    ?assert(increaser:increase(true)).

increase_integer_test() ->
    ?assertEqual(4, increaser:increase(3)).

increase_match_list_test() ->
    ?assertMatch([_,5]) = increaser:increase([[aaa],4]).
```

Makra testów


```
> increaser test:test().
increaser_test: increase_integer_test (module 'increaser_test')...*failed*
in function increaser test: '-increase integer test/0-fun-0-'/1
                                        (increaser test.erl, line 18)
**error:{assertEqual_failed,[{module,increaser_test},
                     {line, 18},
                     {expression, "increaser : increase ( 3 )"},
                     {expected,5},
                     {value, 4}}}
 Failed: 1. Skipped: 0. Passed: 0.
error
```

Testowanie ze stanem

- Testowanie programów funkcyjnych jest teoretycznie łatwe - funkcja zawsze zwraca ten sam wynik dla tych samych argumentów
- Testowanie programów ze stanem znacznie trudniej...
- Fixtures: stan potrzebny do testowania modułu, mechanizm analogiczny do @before

Inne rodzaje testów

- Common Test rozbudowane narzędzie do testów systemów scentralizowanych i rozproszonych dużej skali
 - Mechanizmy uruchamiania równoległego, losowego
 - Grupy testów, raporty, ...
- Property-Based Testing QuickCheck automatyczne generowanie testów jednostkowych
 - Zestaw generatorów do określonych wartości
 - Zestaw strategii do wybierania konkretnych wartości do testowania.

• Joe Armstrong...